

Stanowisko **Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych** z dnia 18 listopada 2009 r.

**w sprawie możliwości wykorzystania środków pochodzących
z Funduszu Sołeckiego na finansowanie wkładu własnego wnioskodawcy w ramach małych
projektów realizowanych w ramach osi 4 Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich**

Krajowa Rada Regionalnych Izb Obrachunkowych stoi na stanowisku, że art. 1 ust. 3 ustawy z 20 lutego 2009 r. o funduszu sołeckim (Dz.U. Nr 52, poz. 420) przewiduje, iż środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć określonych we wniosku sołectwa, które są zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców oraz są zgodne ze strategią rozwoju gminy. Stwierdzić należy również, że wyodrębnienie z budżetu gminy środków stanowiących fundusz sołecki nie pozbawia te środki przymiotu **środków publicznych** (art. 5 ustawy o finansach publicznych). Wobec powyższego przy wydatkowaniu tych środków obowiązuje zasada wynikająca z art. 33 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.) zgodnie z którym prawo realizacji zadań publicznych przysługuje ogółowi podmiotów, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej. (tak samo - art. 43 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych obowiązującej po 1 stycznia 2010 r.)

Ustawa o funduszu sołeckim nie zawiera w tym zakresie żadnych szczególnych unormowań.

Należy również wskazać, że na podstawie art. 176 ust. 1 – 3 ustawy o finansach publicznych z 2005 r. (art. 221 nowej ustawy o finansach publicznych) podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych i nie działające w celu osiągnięcia zysku mogą otrzymywać z budżetu jednostki samorządu terytorialnego dotacje na cele publiczne związane z realizacją zadań tej jednostki. Zlecenie zadania i udzielenie dotacji następuje zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. Nr 96, poz. 870 ze zm.), a jeżeli dotyczy ono innych zadań niż określone w tej ustawie - na podstawie umowy jednostki samorządu terytorialnego z tym podmiotem. Przepis art. 131 ust. 2 ustawy o finansach publicznych z 2005 r. (art. 221 ust. 3 nowej ustawy o finansach publicznych) określa co powinna określać umowa o której mowa wyżej. Tryb postępowania o udzielenie dotacji na inne zadania niż określone w ustawie, o której mowa w ust. 2, sposób jej rozliczenia oraz sposób kontroli wykonywania zleconego zadania **określa w drodze uchwały organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego**, mając na uwadze zapewnienie jawności postępowania o udzielenie dotacji i jej rozliczenia.

Mając na uwadze powyższe **nie wydaje się możliwe, aby zebranie wiejskie** mogło wskazać jako zadanie które chce realizować - **wsparcie dla Lokalnej Grupy Działania** poprzez przekazania środków Funduszu Sołeckiego na uzupełnienie wkładu własnego dla beneficjenta realizującego mały projekt w ramach osi Leader.

Należy również zauważyć, że takie przekazanie środków będzie w oczywisty sposób sprzeczne z § 2 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23.05.2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013. (Dz.U. Nr 103 poz. 660 z póź. zm.), zarówno w wersji rozporządzenia obowiązującego od 23 maja 2008 roku, jak i wersji rozporządzenia obowiązującej od 29 sierpnia 2009 r.

KRRIO podkreśla, że środki funduszu sołeckiego mogą być przeznaczane, stosownie do art. 1 ust.3 ustawy o funduszu sołeckim na realizację przedsięwzięć, które są zadaniami własnymi gminy i służą poprawie życia mieszkańców gminy i są zgodne ze strategią rozwoju gminy. Zatem przeznaczenie środków funduszu sołeckiego na wkład własny dla beneficjentów projektów realizowanych w ramach lokalnych strategii rozwoju opracowanych i wdrażanych przez Lokalne Grupy Działania hipotetycznie byłoby możliwe przy dochowaniu warunków wynikających z obowiązujących przepisów prawa, a mianowicie:

- 1) w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju realizowane będą przedsięwzięcia mieszczące się w zdaniach własnych gminy oraz zgodne z przyjętą przez gminę strategią rozwoju, a także służące poprawie życia mieszkańców sołectwa – warunek taki wynika z art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 20 lutego 2009 r. o funduszu sołeckim,
- 2) potrzebę realizacji określonych przedsięwzięć na obszarze sołectwa winno określać sołectwo we wniosku składanym w trybie art. 4 ustawy o funduszu sołeckim. Zgodnie z art. 4 ust. 3 ustawy o funduszu sołeckim wniosek taki powinien zawierać uzasadnienie oraz oszacowanie kosztów

realizacji przedsięwzięcia. **Na tym etapie postępowania wydaje się niemożliwym postanowienie przez sołectwo o sposobie realizacji przedsięwzięcia i wskazanie, że będzie ono realizowane poprzez zlecenie go stowarzyszeniu. Działanie takie wykraczałoby poza uprawnienia przypisane sołectwom w ramach Funduszu sołectkiego, bowiem sołectwa są jedynie jednostkami pomocniczymi, działającymi w ramach osobowości prawnej gminy i w ramach jej budżetu.**

3) uwzględnienie wniosku sołectwa w budżecie gminy i zagwarantowanie środków finansowych na jego realizację. Ujęcie w budżecie gminy środków dla sołectw stanowić będzie podstawę dla organu wykonawczego do podjęcia decyzji o sposobie wykonania planowanych zadań, gdyż sołectwa nie są i nie mogą być umocowane do zawierania umów i zaciągania zobowiązań. Jednym ze sposobów, dopuszczonym przez prawo, może być zlecenie ich realizacji stowarzyszeniom.

4) zlecenie realizacji takiego przedsięwzięcia stowarzyszeniom prowadzącym działalność na terenie gminy musi nastąpić przy uwzględnieniu przepisów ustawy o finansach publicznych oraz ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Gmina nie może oprzeć swoich działań wyłącznie na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, bowiem jest to przepis ogólny. Zgodnie ze wskazanymi przepisami gmina może zlecić stowarzyszeniu do realizacji wyłącznie zadanie gminne, w tym przypadku będzie to zadanie zidentyfikowane we wniosku sołectwa. Na podstawie art. 5 ustawy o działalności pożytku publicznego gmina w ramach zlecenia zadania organizacji pozarządowej ma możliwość sfinansowania albo dofinansowania jego realizacji, a więc przeznaczenia tylko części niezbędnych do jego wykonania środków. W omawianej sytuacji dofinansowanie mogłoby zabezpieczać wkład własny beneficjenta.

Należy jednak podkreślić, że zlecane zadanie musi zostać skonkretyzowane i nazwane. Oznacza to, że gmina nie będzie mogła przekazać stowarzyszeniu środków finansowych tylko dlatego, że stowarzyszenie będzie realizowało określony projekt, w którym mogą mieścić się nie tylko przedsięwzięcia zgłoszone przez sołectwa, ale także projekty na rzecz przedsiębiorców, osób fizycznych i innych podmiotów.

Ze środków funduszu sołectkiego gminy nie będą mogły przekazywać środków finansowych na działalność Lokalnych Grup Działania, bowiem działania takie nie mieszczą się w zadaniach gminy, chociaż gmina może a nawet musi być członkiem takiej grupy.

Ponadto na gruncie przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie nie jest możliwe w prowadzonym postępowaniu (konkursie) preferowanie stowarzyszeń (podmiotów) z obszaru sołectwa.